

pietaris dels terrenys que passen sota la sobirania francesa.

Article 4

1. La Part andorrana finança l'enllaç del viaducte, esmentat a l'article 1 apartat 2, amb la carretera RN 22 per una cruïlla giratòria situada en territori francès.

2. Quant a la construcció i l'explotació del viaducte, la Part andorrana garanteix tenir en compte el medi ambient segons les modalitats definides per l'arranjament administratiu entre ambdues Parts.

Article 5

Les Parts es comprometen a més a iniciar, en el termini més breu possible, negociacions amb vista a concloure un acord relatiu a la delimitació de la seva frontera.

Article 6

El present Tractat se sotmet a ratificació. Entra en vigor el dia de l'intercanvi dels instruments de ratificació.

Andorra la Vella, 12 de setembre del 2000, fet en dos exemplars cadascun d'ells en llengua catalana i francesa, els dos textos igualment fefaents.

Lleis ordinàries

Llei relativa a les estacions d'esquí i les instal·lacions de transport per cable

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 9 de novembre del 2000 ha aprovat la següent:

Llei relativa a les estacions d'esquí i les instal·lacions de transport per cable

Exposició de motius

L'increment de les activitats relacionades amb l'esquí alpí i nòrdic fa necessària una actualització de la normativa actual a fi d'acomodar-la a les noves situacions i necessitats. L'aprofitament del recurs natural de la neu al Principat és un pilar essencial per al desenvolupament d'activitats turístiques, econòmiques i comercials, i constitueix un instrument important per assolir els objectius prioritaris d'incrementar els nivells de renda dels seus habitants i la diversificació econòmica. Per tant, la present Llei pretén consolidar les instal·lacions esportives existents relacionades amb l'activitat de l'esquí i alhora regular la creació de noves estacions i pistes d'esquí.

Les reglamentacions actualment aplicables al Principat en relació amb els esports de neu són anteriors a la Constitució i només tenen en compte parcialment alguns dels aspectes relacionats amb l'esquí. Es fa necessària, per tant, una actualització de la normativa vigent que reguli tots els esports relacionats amb la neu, que tingui en compte els diferents usuaris de les instal·lacions i que compagini la varietat d'activitats que s'hi poden dur a terme amb el desenvolupament de les noves tecnologies. S'ha de potenciar també la millora de les infraestructures i els equipaments per tal d'assolir una millora de la neu, tant qualitativament com quantitativament, i també per als riscos de les irregularitats atmosfèriques, a fi de fer més competitiu el turisme de neu i de muntanya.

La normativa aplicable a les pistes d'esquí no solament ha de ser respectuosa amb els principis que estableix l'article 31 de la Constitució, sinó que també ha d'establir un equilibri entre la pràctica d'unes activitats esportives que milloren la qualitat de vida dels ciutadans i el respecte al medi natural, que és un dels patrimonis més preuats del poble andorrà.

Atesa la creixent preocupació per garantir la seguretat dels usuaris de les instal·lacions i dels serveis relacionats amb els esports de neu, i fonamentalment per garantir el principi de seguretat jurídica previst en la Constitució, es fa necessari regular d'una manera clara i concisa en quins casos existeix la responsabilitat de l'explotador de les estacions d'esquí; en quins casos la responsabilitat és del propietari, i en quins casos la responsabilitat és del mateix usuari de les instal·lacions, i cal delimitar els possibles abusos per la manca de diligència d'aquest, que en molts casos no preveu o no s'adequa a les incidències previsibles. És a dir, es pretén que els explotadors puguin tenir en compte el risc denominat per la doctrina com a risc socialment tolerable en una situació d'utilització adequada de les instal·lacions i dels serveis.

El desenvolupament constant del transport per cable, i l'elevat grau de perfeccionament i seguretat actuals el fa insubstituïble en terrenys accidentats per fer possible l'exercici dels esports de muntanya i per al desenvolupament del turisme. I per tant, es fa necessari completar la legislació específica dels transports per cable, que és actualment clarament insuficient.

Títol preliminar. Disposicions generals

Article 1 Objecte

La present Llei té per objecte establir el marc legislatiu aplicable a les estacions d'esquí existents, a les noves que es creïn en el futur i als aparells de transport per cable de persones.

Article 2

Finalitats

L'objecte expressat en l'article anterior es concreta en la consecució de les finalitats següents:

2.1. Regular la seguretat de les instal·lacions de transport per cable, dels serveis i de les activitats de les estacions d'esquí i els camps de neu.

2.2. Garantir la protecció de l'usuari de les estacions d'esquí i els camps de neu.

2.3. Concretar i establir les responsabilitats dels diversos agents que intervenen en les instal·lacions de transport per cable, en l'explotació de les estacions i la pràctica de l'esport de l'esquí.

2.4. Fer compatible la pràctica de l'esport de l'esquí en totes les seves modalitats amb el respecte al medi natural.

Article 3

Àmbit d'aplicació

Als efectes d'aquesta Llei es consideren estacions d'esquí aquells centres, camps de neu i instal·lacions turisticoesportives d'alta muntanya dedicats bàsicament a la pràctica de l'esquí i altres esports de neu i de muntanya que formen un conjunt coordinat de mitjans de transport mecànics, pistes, instal·lacions i serveis complementaris annexos d'ús públic.

Article 4

Normativa aplicable

El projecte, la construcció, la modificació, la substitució de les instal·lacions, així com l'explotació de les estacions d'esquí es regeixen per la present Llei i per les reglamentacions específiques que en cada cas hi siguin aplicables.

Títol I. Estacions d'esquí

Article 5

Obligacions de les persones o entitats explotadores: autoritzacions

5.1. Tota persona física o jurídica que vulgui procedir a la creació, ampliació i/o modificació d'una estació d'esquí, ha d'obtenir prèviament i successivament les autoritzacions del propietari i del Comú corresponent per l'ocupació del

terreny. Alhora haurà de sol·licitar i obtenir les escaients autoritzacions administratives de construcció abans d'iniciar els treballs. Un cop acabats els treballs, i abans d'iniciar-se l'explotació, caldrà l'autorització del Govern.

5.2. La sol·licitud d'autorització de construcció ha d'anar acompanyada d'un projecte d'execució que ha d'incloure els plànols, la memòria d'instal·lacions i la resta d'elements que s'estableixin reglamentàriament. També ha d'incloure, en tot cas, una avaluació de l'impacte ambiental, en la forma que ho especifiqui la normativa vigent en la matèria.

5.3. La sol·licitud d'autorització d'explotació s'ha de presentar una vegada obtinguda la de construcció i després d'haver efectuat aquesta construcció d'acord amb el projecte aprovat segons l'informe lliurat per la direcció facultativa dels treballs. Cal adjuntar a la sol·licitud els documents i les certificacions que s'estableixin reglamentàriament per justificar que s'han efectuat les proves i verificacions necessàries abans de la posada en servei.

5.4. Per a l'explotació és necessària la descripció corresponent al Registre de Comerç.

5.5. Abans de l'obertura, la persona o entitat explotadora ha de subscriure una assegurança de responsabilitat civil que cobreixi tots els riscos que es puguin derivar directament o indirectament de l'explotació de l'estació per qualsevol concepte, en una companyia legalment autoritzada per exercir al Principat d'Andorra.

Article 6

Utilització d'explosius per al desencadenament preventiu d'allaus. Autoritzacions necessàries

Tota persona física o jurídica que utilitzi explosius per provocar els despreniments d'allaus ha de posseir les autoritzacions d'emmagatzematge i d'utilització previstes en la reglamentació de substàncies explosives vigent, que haurà de ser completada reglamentàriament tenint en compte les especificitats relatives a les estacions d'esquí.

Article 7

Esquiadors

7.1. S'entén per esquiador tot usuari d'una estació d'esquí que practica l'esquí o altres disciplines associades autoritzades a l'estació. Assumeix i accepta que es troba en un medi que pot comportar riscos, especialment si surt de les pistes senyalitzades o no respecta les normes de conducta o de seguretat que li són exigides. Ha de valorar prèviament la seva aptitud per poder utilitzar les instal·lacions i les pistes en funció de les informacions de què disposi.

7.2. Es consideren disciplines associades, als efectes d'aquesta Llei, totes les variants de l'esquí i altres modalitats de lliscar sobre la neu la pràctica de les quals estigui autoritzada en una estació d'esquí.

Article 8

Respecte al medi natural

En les actuacions sobre el medi per a la creació, la modificació, l'adequació, l'explotació i la utilització de les estacions d'esquí s'han de respectar i preservar, en la mesura del possible, els recursos naturals i la protecció de l'equilibri ecològic i paisatgístic, i cal adoptar les mesures necessàries per fer-ho possible tant abans d'iniciar els treballs com durant la seva execució i després d'acabar-los.

Article 9

Llibre o fulls numerats de reclamació

9.1. Les estacions d'esquí han de disposar d'un llibre o fulls numerats de reclamació segons el model definit reglamentàriament. El llibre o els fulls numerats han d'estar a disposició dels usuaris quan ho sol·licitin i aquests, després d'anotar llur identitat i adreça, poden formular qualsevol queixa o reclamació en relació amb els serveis de l'estació.

9.2. L'estació ha de trametre una còpia de la reclamació al departament competent del Govern en el termini màxim de 48 hores. Si la queixa o reclamació fa referència a qüestions relacionades amb la seguretat, haurà de ser tramesa acompanyada d'un informe de l'estació.

Títol II. Pistes d'esquí

Article 10

Tipus de pistes i normes aplicables a cada una

Les pistes d'esquí es classifiquen en pistes d'esquí alpí i pistes d'esquí nòrdic. Les estacions d'esquí poden compaginar l'esquí alpí amb l'esquí nòrdic o de fons sempre que les respectives pistes estiguin degudament separades les unes de les altres de tal forma que no es puguin barrejar ambdues pràctiques.

Capítol 1. Pistes d'esquí alpí

Article 11

Definició

S'entén per pista d'esquí alpí tot el recorregut de neu senyalitzat en les degudes condicions i preparat exclusivament per a la pràctica d'aquest tipus d'esquí i altres disciplines associades autoritzades.

Article 12

Àrea esquiable

L'àrea esquiable d'una estació és la zona dins la qual es pot practicar l'esquí o qualsevol altra disciplina associada, on els esquiadors poden tornar al punt de sortida dels remuntadors que els han transportat seguint sempre un recorregut descendent, directament per gravetat, sense penetrar en valls no senyalitzades o que no estiguin equipades d'aparells de transport, i comprèn:

- Les pistes senyalitzades, que són els espais senyalitzats, preparats sempre que les condicions del terreny o meteorològiques ho permetin i obertes i tancades per l'estació d'esquí. La seguretat i els socors estan assegurats sota la responsabilitat de l'estació d'esquí, que ha de disposar del personal qualificat i del material necessari en quantitat suficient.
- Les zones de fora de les pistes, que són els espais sense senyalitzar, situats entre les pistes senyalitzades o al seu costat. L'esquiador és el responsable de la seva pròpia seguretat i ha de ser conscient de l'existència de riscos eventuals. Els auxilis són efectuats pels serveis de l'estació d'esquí sempre que no comportin riscos excessius per al

personal i dins de les possibilitats de la mateixa estació.

Article 13

Esquí de muntanya

En les zones situades més enllà de les àrees esquiables, que s'introdueixen en les valls no senyalitzades on no hi ha instal·lacions, es pot practicar el que s'anomena esquí de muntanya, que s'efectua sota la total responsabilitat de l'esquiador, sense perjudici que l'estació pugui prestar voluntàriament la seva cooperació als serveis públics de salvament i en tot cas quan aquests així ho requereixin.

Article 14

Classificació de les pistes.

Senyalitzacions i circulació per les pistes. Obertura i tancament. Serveis de pistes i registres

El Govern regularà per via reglamentària totes les qüestions relatives a la classificació i la senyalització de les pistes segons la seva dificultat, així com els aspectes referents a la protecció dels obstacles i dels llocs especialment perillosos. També es regularà per reglament la circulació per les pistes, l'obertura i el tancament, la instal·lació de rètols indicadors per al públic, el servei de pistes i els Registres de pistes i d'accidents.

Article 15

Dispensari de primers auxilis i material de socors

15.1. Les estacions han de disposar d'un dispensari de primers auxilis al peu de pistes i del material de socors necessari per poder efectuar els primers auxilis i evacuar les persones accidentades fins al centre o establiment sanitari que la seva condició requereix. Les condicions que haurà de tenir el dispensari i el material de socors de què haurà de disposar l'estació es fixaran reglamentàriament.

15.2. En les estacions amb una capacitat de transport de les instal·lacions superior a 5.000 esquiadors/hora és obligatòria la presència d'un metge.

Capítol 2. Pistes d'esquí nòrdic o de fons

Article 16

Definició

16.1. Es considera pista d'esquí nòrdic o de fons tot el recorregut senyalitzat que està exclusivament reservat per a la pràctica d'aquest tipus d'esquí. Excepcionalment l'estació pot autoritzar l'accés a la pista per a altres activitats.

16.2. A més de les pistes d'esquí nòrdic poden existir els itineraris d'esquí nòrdic, que no estan obligatòriament preparats ni disposen de cap servei d'obertura, ni de tancament, ni de vigilància. L'esquiador hi evoluciona sota la seva total responsabilitat, encara que hi hagi rètols informatius i fletxes de direcció i de situació a l'inici de l'itinerari i durant el recorregut.

Article 17

Pistes i serveis

17.1. El traçat de la pista pot ser de formes diferents: en anella (quan el recorregut torna al lloc de sortida i es recorre en un sol sentit) o bé lineal (quan el recorregut uneix dos llocs diferents mitjançant una pista preparada en ambdós sentits).

17.2. Quan la pista es troba apartada dels nuclis habitats o de l'àrea esquiable d'una estació d'esquí alpí, ha d'existir almenys un refugi degudament senyalitzat per permetre als esquiadors protegir-se contra el mal temps. També ha d'existir al centre de l'estació un edifici de serveis amb sanitaris, vestidors i locals per encerrar. L'estació també ha de disposar d'un local i del personal que reglamentàriament es determini per poder atendre els esquiadors accidentats.

Article 18

Accés i circulació. Senyalització de les pistes i serveis. Obertura i tancament

L'accés i la circulació a les pistes i les condicions d'obertura i de tancament s'efectuarà en les condicions que reglamentàriament s'estableixin. També s'ha de regular per reglament la senyalització de les pistes segons la seva dificultat i els serveis de què hagi de disposar l'estació.

Títol III. Construcció, explotació i ús d'instal·lacions de transport per cable per a viatgers

Capítol 1. Construcció d'instal·lacions

Article 19

Autoritzacions

Tota persona física o jurídica que vulgui procedir a la construcció i a l'explotació posterior d'una instal·lació de transport per cable, necessita una primera autorització de construcció i una autorització posterior d'explotació.

Article 20

Contingut del dossier de demanda de construcció

El Govern ha d'establir per via reglamentària les condicions per a la construcció d'instal·lacions per cable, que ha d'incloure el contingut del dossier de demanda d'autorització de construcció.

Article 21

Modificacions d'instal·lacions

Totes les transformacions, modificacions, reconstruccions d'instal·lacions i substitucions d'elements, han de respectar igualment la normativa esmentada anteriorment.

Article 22

Estat permanent de les instal·lacions

22.1. Els promotors, constructors, directors d'obra i explotadors estan obligats, cadascun en la part que l'afecta, a assegurar-se que les instal·lacions i els equipaments estan establerts, mantinguts, explotats, revisats i visitats de conformitat amb les disposicions de la reglamentació tècnica i de seguretat vigent, segons les normes d'explotació i de manteniment lliurades pel constructor, i d'acord amb les regles de l'art.

22.2. Els explotadors han de mantenir un Registre d'explotació de les instal·lacions, en les condicions que es determinin reglamentàriament.

Article 23

Controls, modificacions, millores i revisions

El departament competent del Govern pot exigir la introducció de millores, controls, modificacions o revisions a les instal·lacions existents, seguint els criteris adoptats en altres països o després d'incidents o accidents ocorreguts en instal·lacions similars, amb l'objectiu de garantir la seguretat de les persones i dels béns.

Capítol 2. Explotació i ús de les instal·lacions de transport per cable. Reglaments d'explotació i d'ús particulars per a cada instal·lació

Article 24

Contingut del dossier de demanda d'explotació

La persona física o jurídica que vulgui procedir a explotar una instal·lació de transport per cable ha de sol·licitar-ne l'autorització al ministeri competent. Mitjançant reglament es determinarà la documentació que s'hagi de presentar per a la demanda d'explotació.

Article 25

Presentació dels reglaments per part de l'estació

Els reglaments d'explotació particulars i els reglaments d'ús particulars s'han de presentar al ministeri competent del Govern juntament amb la demanda d'explotació de la instal·lació i segons els models que s'establiran reglamentàriament.

Article 26

Exposició en lloc visible i coneixement per part del personal

Els reglaments d'ús particular, redactats obligatòriament en català i optativament en altres llengües, s'han d'exposar al públic permanentment prop de l'àrea d'embarcament en un lloc visible fàcilment. El personal d'explotació ha de conèixer perfectament els reglaments d'explotació particular i d'ús particular.

Títol IV. Condicions del transport per als usuaris en les instal·lacions d'una estació d'esquí

Article 27

Títol de transport

27.1. Tot usuari de les instal·lacions del transport d'una estació d'esquí ha de portar el títol de transport corresponent (forfet), que és personal i intransferible. El forfet porta indicada la durada de la seva validesa.

27.2. Les estacions han d'oferir als usuaris la possibilitat d'adquirir, conjuntament amb el títol de transport, una assegurança d'accident i de responsabilitat civil d'una durada igual a la de la validesa del forfet.

Article 28

Coneixement de les prescripcions i reglamentacions d'ús

L'usuari té l'obligació de conèixer i respectar la normativa relativa a l'ús de les instal·lacions i de les pistes d'esquí. Per al degut coneixement general, l'estació ha d'afixar les normes generals redactades en català i optativament en altres llengües a les taquilles, i les específiques de cada instal·lació, a la seva sortida. També ha d'anunciar a les taquilles la possibilitat per a l'usuari de contractar l'assegurança d'accidents i de responsabilitat civil.

Article 29

Aplicació de les condicions de transport

Les condicions de transport, inherents al contracte, s'apliquen als usuaris que utilitzen les instal·lacions de transport.

Article 30

Manca de títol de transport

Si, a requeriment del personal acreditat de l'estació, l'usuari no presenta el tiquet de transport o forfet, o si la validesa del títol no pot ser comprovada materialment, n'ha de satisfer immediatament dues vegades el preu.

Article 31

Impossibilitat d'efectuar el transport

31.1. Quan les condicions atmosfèriques, meteorològiques, nivals, o altres circumstàncies alienes a l'estació, no permetin el funcionament de les instal·lacions amb la seguretat requerida, l'estació ha de suspendre el transport. Els usuaris no tenen dret a cap compensació si un nombre suficient de remuntadors, en relació amb la demanda, segueix en funcionament. Altrament, l'estació ha de lliurar un val corresponent a un tiquet de transport o forfet equivalent, per un altre dia de la temporada que convingui a l'usuari, sempre que aquest ho sol·liciti abans de consumir més del 50% del temps de validesa del seu forfet.

31.2. Si el transport no és possible per causa imputable a l'estació i l'aturada dura més de dues hores, l'estació ha de lliurar a l'usuari un val corresponent a un tiquet per un altre dia, sempre que ho sol·liciti abans de consumir més del 50% del temps de validesa del seu forfet.

31.3. Si el transport no és possible per causa imputable a l'usuari, aquest no pot demanar cap tipus de compensació.

Article 32

Utilització abusiva. Retirada del títol de transport. Prohibició d'utilització de les instal·lacions

En cas d'una utilització abusiva o fraudulenta del títol de transport, el personal acreditat de l'estació el pot retirar immediatament i prohibir la utilització de les instal·lacions i la circulació per les pistes, sense perjudici de les accions legals que pugui exercir l'estació.

Títol V. Normes d'admissió i de conducta per als usuaris de les estacions d'esquí. Obligacions dels esquiadors

Article 33

Normes d'admissió i de conducta. Accés i permanència a les pistes

33.1. Els usuaris de les pistes i de les instal·lacions han de respectar les nor-

mes d'admissió i de conducta que s'estableixin reglamentàriament de forma general i, en particular, en relació amb les pistes d'esquí alpí i d'esquí nòrdic o de fons.

33.2. L'estació pot negar l'accés a les pistes i procedir a la retirada immediata del forfet i prohibir la utilització de les instal·lacions i la circulació per les pistes a les persones que, atès el seu estat o el seu comportament, posen en perill la seguretat de les instal·lacions o la integritat dels altres usuaris.

Article 34

Obligacions dels esquiadors

34.1. Els esquiadors han d'evitar posar en perill els altres usuaris, ja sigui amb el seu comportament ja sigui amb el seu equipament.

34.2. Els esquiadors han de lliscar atentament el seu camp de visió i han d'adaptar la seva velocitat i conducta a les seves aptituds, a les condicions generals de les pistes, al temps, a la visibilitat i a l'afluència de practicants.

34.3. Reglamentàriament s'establiran les normes concretes d'admissió i de conducta per als usuaris i les obligacions dels esquiadors d'acord amb el que s'estableix en la present Llei i tenint en compte les orientacions i directrius internacionals en aquestes matèries.

Títol VI. Infraccions, sancions i responsabilitats. Mesures cautelars, conservatòries i provisòries

Capítol 1. Procediment sancionador

Article 35

Mesures i sancions que es poden adoptar

Tota actuació que contradigui el que estableix aquesta Llei o les disposicions reglamentàries que la desenvolupin i totes les complementàries, pot donar lloc a l'adopció de les mesures destinades a restablir l'ordre jurídic infringit i/o a la imposició de sancions després de la instrucció prèvia de l'expedient correspo-

nent de conformitat amb l'establert per la normativa vigent, sense perjudici de les responsabilitats civils, penals i de qualsevol altre tipus que hi puguin concórrer.

Article 36

Òrgans competents

36.1. La competència per acordar la incoació dels expedients sancionadors i la imposició de les sancions previstes en la present Llei correspon al ministre encarregat de transports, que també és competent per adoptar les mesures cautelars, conservatòries i provisòries que siguin procedents.

36.2. Són òrgans competents per a la constatació de les infraccions i per a la instrucció dels expedients corresponents els serveis tècnics del ministeri encarregat de transports.

Article 37

Responsables

Són responsables de les infraccions en les matèries objecte de la present Llei relativa a les instal·lacions i les pistes d'esquí les persones físiques o jurídiques titulars d'estacions d'esquí.

Capítol 2. Infraccions

Article 38

Accions o omissions constitutives d'infracció

Constitueixen infraccions a les matèries regulades per la present Llei aquelles accions o omissions tipificades en aquest títol i en les disposicions reglamentàries que la desenvolupin o completin.

Article 39

Tipus d'infraccions. Inobservances diverses

39.1. Les infraccions tipificades per aquesta Llei es divideixen en lleus, greus i molt greus.

39.2. Les inobservances a les disposicions contingudes en la present Llei i en la normativa que la desenvolupi que no tinguin transcendència directa de caràcter econòmic ni riscos ni perjudicis greus per als usuaris o per a la mateixa estació, constitueixen infraccions lleus sempre

que no estiguin tipificades com a falta greu o molt greu.

Article 40

Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) No portar al dia el Registre d'Explo-tació de les Instal·lacions.
- b) No exposar al públic, prop de l'àrea d'embarcament, els reglaments d'ús de les instal·lacions.
- c) No comunicar al departament com-petent del Govern les queixes o recla-macions, acompanyades d'un informe si fan referència a qüestions relaciona-des amb la seguretat de l'estació, en el termini de 48 hores.
- d) La insuficiència de la informació destinada als usuaris prevista en els reglaments.
- e) La manca d'identificació adequada per part del personal de l'estació.
- f) No portar al dia el Registre de Pistes o el Registre d'Accidents.

Article 41

Infraccions greus

41.1. Són infraccions greus:

- a) No comunicar al departament com-petent del Govern i a les altres autori-tats concernides els incidents mecànics i els accidents corporals ocorreguts a les instal·lacions.
- b) No inscriure l'empresa explotadora al Registre de Comerç.
- c) Crear, ampliar, modificar o explotar una estació d'esquí sense les autoritza-cions corresponents del Govern.
- d) Construir, modificar i explotar instal·lacions d'esquí sense les autoritza-cions corresponents del Govern.
- e) Explotar una instal·lació sense dis-poner del personal necessari o dels equips de salvament i de socors obli-gatoris.
- f) La senyalització insuficient de pistes o d'obstacles que comportin un perill evident per als esquiadors.
- g) No facilitar el llibre o fulls numerats de reclamació als usuaris que ho de-manin.

h) En cas d'impossibilitat d'efectuar el transport, no lliurar als usuaris que ho demanin un forfet per a un altre dia en les condicions fixades en l'article 30.

i) Circular per les pistes obertes amb aparells de manteniment de les pistes o amb motos de neu utilitzades pels serveis de pistes o de manteniment sense utilitzar els senyals acústics i lluminosos reglamentaris, o sense senyalitzar en els accessos la presència de les màquines.

j) No tancar una pista al final del dia o fer-ho sense assegurar-se que cap usuari no està utilitzant les instal·lacions de transport.

k) No atendre els accidentats de mane-ra suficientment ràpida.

l) No disposar del personal qualificat, o del local i el material necessaris per a les evacuacions i el tractament de ferits.

m) Utilitzar explosius per al desenca-denament d'allaus sense respectar la normativa específica o bé sense dispo-sar del Pla d'intervenció o no respec-tar-lo.

n) Explotar una instal·lació sense res-pectar els articles del Reglament d'ex-plotació particular.

41.2. És infracció greu la reincidència en una infracció lleu en el termini d'un any a comptar de la data de fermesa de la sanció.

Article 42

Infraccions molt greus

42.1. Són infraccions molt greus:

- a) Explotar les instal·lacions i els equi-paments sense assegurar-se que esti-guin establerts, mantinguts, explotats, revisats i visitats de conformitat amb les disposicions de les reglamenta-cions tècniques i de seguretat vigents, segons les normes d'explotació i de manteniment lliurades pel construc-tor, i d'acord amb les regles de l'art.
- b) No introduir les millores o modifi-cacions a les instal·lacions exigides pels serveis tècnics del ministeri com-petent a fi de garantir la seguretat de les persones i dels béns.

c) No tancar una pista o un remunta-dor quan la seva utilització comporti un risc excessiu per a l'usuari.

d) No mantenir al dia la pòlissa d'asse-gurança de responsabilitat civil.

42.2. És infracció molt greu la reinci-dència en una infracció greu en el termi-ni d'un any a comptar de la data de fermesa de la sanció.

Capítol 3. Sancions

Article 43

Tipus de sancions

Les sancions que es poden imposar a les persones físiques o jurídiques titulars o empleades d'estacions d'esquí per les infraccions previstes en aquesta Llei po-den ser:

- a) Multa.
- b) Prohibició de treballar en estacions d'esquí.
- c) Suspensió de les activitats empresarials.
- d) Clausura de l'estació, aplicable úni-cament com a mesura excepcional se-gons els perjudicis que causi la infracció tant a les persones com al prestigi turístic d'Andorra; la sanció determinarà la durada de la clausura, que, en tot cas, ha de ser com a mínim pel temps necessari per restablir o nor-malitzar la situació alterada per la in-fracció comesa.

Article 44

Sancions

Les infraccions a què es refereix aquesta Llei són sancionades de la forma següent:

- a) Les infraccions lleus se sancionen amb multa de 50.000 a 500.000 pesse-tes.
- b) Les infraccions greus se sancionen amb multa de 500.001 a 2.000.000 de pessetes. Com a mesura accessòria, el ministeri encarregat de transports po-drà establir la prohibició de treballar en estacions d'esquí al personal direc-tament responsable d'una o més faltes greus, per un període màxim d'un any.
- c) Les infraccions molt greus se sancio-nen amb multa de 2.000.001 a 5.000.000 de pessetes. La imposició

d'una sanció per infracció molt greu pot comportar la suspensió de les activitats empresarials, per un període màxim d'un any, o la clausura de l'estació, en les condicions previstes a l'apartat d) de l'article 43.

Article 45

Gradació de les sancions

Per a la gradació de les sancions, dins dels límits establerts, es tindran en compte les circumstàncies següents:

- Els riscos o els perjudicis ocasionats als usuaris.
- El benefici il·lícit obtingut.
- La reincidència.
- La resolució, durant la tramitació de l'expedient, de les anomalies que originaren la incoació de l'expedient sancionador.

Article 46

Mesures cautelars, conservatòries i provisorïes

46.1. En el curs de la instrucció, l'Administració pot adoptar en qualsevol moment les mesures cautelars, conservatòries i provisorïes necessàries per salvaguardar la decisió que ha de prendre o per prevenir riscos o perills derivats de les anomalies constatades pel servei d'inspecció o de les presumptes infraccions comeses.

46.2. També pot suspendre cautelarment de treballar a l'estació i en altres estacions d'Andorra el personal que presumptament sigui directament responsable d'una infracció greu.

Article 47

Reincidència

Als efectes d'aquesta Llei i de les disposicions reglamentàries que la desenvolupin, es considera que hi ha reincidència quan en cometre una infracció el culpable hagi estat sancionat amb anterioritat mitjançant resolució ferma per la mateixa infracció o per infraccions de diferent naturalesa en el període d'un any.

Article 48

Prescripció

Les infraccions prescriuen:

- Les lleus, al cap de sis mesos.
- Les greus, al cap d'un any.
- Les molt greus, al cap de dos anys.

Article 49

Computació del termini de prescripció

El termini de prescripció de les infraccions es computa des del dia que s'hagin comès, i el de les sancions comença a comptar-se des de l'endemà del dia en què adquireixi fermesa la resolució per la qual sigui imposada la sanció.

Article 50

Interrupció del termini de prescripció

La prescripció de l'exigibilitat de les infraccions previstes en aquesta Llei queda interrompuda amb la incoació de l'expedient sancionador corresponent.

Disposició addicional

Continuen vigents tots els reglaments i decrets anteriors a la data d'aprovació i entrada en vigor de la present Llei en allò que no s'oposin a les seves disposicions, fins que no siguin modificats o substituïts per noves disposicions reglamentàries.

Disposició transitòria

Les estacions d'esquí actualment existents al Principat d'Andorra han d'adaptar-se a les normes establertes per la present Llei en el termini d'un any a partir de la data d'entrada en vigor de la Llei.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que estableix la present Llei i, concretament, les següents:

Ordinació aprovada pel Consell General en data 12 de juliol de 1966.

Ordinació aprovada pel Consell General en data 4 de juny de 1970.

Reglamentació de Seguretat en instal·lacions i pistes d'esquí aprovada pel Consell General el dia 8 de febrer de 1979.

Decret relatiu a mesures de seguretat en instal·lacions de transport per cable aprovat pel Govern el 31 d'agost de 1987.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern, a través del ministeri encarregat de transports, per a l'aplicació i per al desenvolupament reglamentari complet de tots els aspectes regulats per la present Llei, i també per proposar l'actualització, mitjançant el Projecte de llei del pressupost, de les quanties de les multes fixades.

Disposició final segona

La present Llei entrarà en vigor el mateix dia de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 9 de novembre del 2000

Francesc Areny Casal
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Martí Alanís
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Llei de navegació aèria

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 9 de novembre del 2000 ha aprovat la següent:

Llei de navegació aèria

Exposició de motius

Les activitats aeronàutiques i la navegació aèria han tingut tradicionalment a Andorra una transcendència escassa. El país es va caracteritzar durant molts anys pel seu aïllament i per la seva incomunicació respecte de la resta del món.

Avui, però, queda lluny aquella recomanació del Polítar andorrà, el qual, en fer referència a les comunicacions, diu literalment: "*Los camins dels ports no han de ser molt bons, ans bé frágosos i dolents, sols se puga transitar merament*", a diferència dels camins rals d'ús interior, que han d'estar en bon estat.

Andorra s'ha obert al món en la segona part del segle XX amb un important